

1 We hebben een gouden toekomst!

a Kijk naar de plaatjes. Lees de tekst en onderstreep in de tekst hoe de apparaten heten.

DAISY'S DAGDROMEN

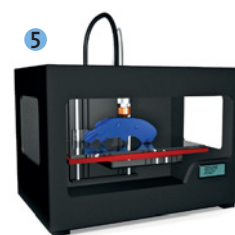
Lekker luie toekomst?

Poeh poeh, hè, hè, even met de voetjes omhoog. We hebben boodschappen gedaan, het gras gemaaid, het hele huis gestofzuigd, de was gedaan. Wat een werk is dat toch. Dan zit je vijf dagen per week op kantoor en zaterdag gaat thuis alles vrolijk verder. Gelukkig kookt mijn man vandaag en komen er heerlijke geurtjes uit de keuken. Terwijl ik zijn hutspot ruik, zak ik langzaam weg in dagdromerij over een geautomatiseerde toekomst, waarin alles vanzelf gaat.

Als eerste komt een grasmaai-errobot op de lijst. Die bestaan allang. Ik in een ligstoel en zoef zoef wordt het gras gemaaid. Binnen doet dan de robotstofzuiger zijn werk, oh wat ben ik daar blij mee. Ik neem nog maar een slokje van mijn cocktail, want ook voor de boodschappen wordt gezorgd. Dat gaat namelijk zo: mijn koelkast registreert wat wij opeten en communiceert met mij via, natuurlijk, een touchscreenpa-

neel op de deur. En waarschuwt me per SMS of app als ik melk nodig heb. Als ik dan geen zin heb om zelf naar de supermarkt te gaan, stuur ik die digitale boodschappenlijst gewoon door naar de supermarkt. Dan wordt het aan huis geleverd. Of nou ja, ik zou natuurlijk ook met mijn zelfrijdende auto naar de supermarkt kunnen gaan en onderweg mijn nagels lakken. Geen gezocht meer naar een parkeerplaats, want iets bij die supermarkt communiceert vast en zeker met mijn auto via een app of zo en dan parkeert die auto geheel vanzelf. Oh en wat ik helemaal het futuristische top punt vind: een 3D-printer voor eten. Lekker makkelijk, lekker lui. Maar waar ik nou wel bang voor ben: wat als er ergens een draadje los zit? Is dat eigenlijk allemaal wel veilig?

Ik heb lekker liggen dromen, maar dan is de hutspot klaar. Mijn man heeft gewoon ouderwets met pan en kooklepel staan koken, niks geen printer. Gelukkig maar.

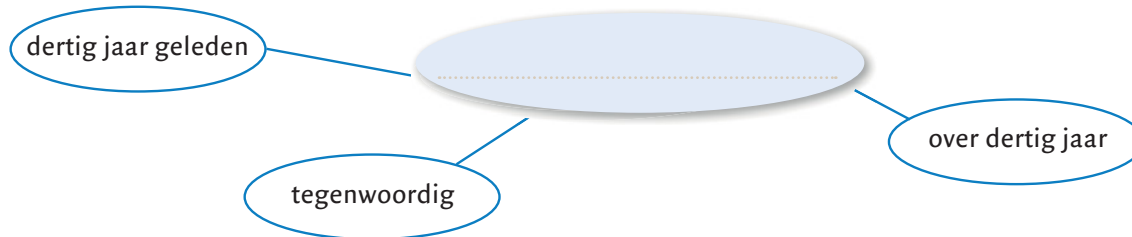

b Welke van de genoemde uitvindingen zou jij willen hebben? Welke apparaten zouden voor jou uitgevonden moeten worden? Welke apparaten zou je niet willen hebben? Bespreek met je partner wat voor jullie het belangrijkste is. Maak vervolgens op het bord een top 5 met de meest gewenste apparaten.

over uitvindingen spreken (→ 1) | veranderingen benoemen (→ 2) | discussiëren over voeding (→ 3) | discussie organiseren en uitvoeren (→ 3) | pamflet maken (→ 4) | over karakter spreken (→ 5) | toekomstplannen maken (→ 6) | luisteren naar informatie over landschap (→ Lu) | spreken over alternatieve energie (→ Le)

2 Vroeger was alles beter!

- a Kies met je partner of in een klein groepje een thema, bv. *werkplek, wonen, communicatie, verkeer*. Maak de mindmap volledig: welke veranderingen kun je in de loop der jaren vaststellen?

- b Bereid een kleine presentatie van de resultaten voor. Denk hierbij aan een inleiding, aan de overgangen tussen de aspecten en de afsluiting. Kun je de luisteraars ertoe aanzetten commentaar te geven of vragen te stellen?

▶ 6 c **Luister en kruis aan wat klopt.**

- 1 Het is een discussieprogramma op de radio. ●
- 2 Het thema is een nieuwbouwproject. ●
- 3 De interviewer gaat ook dieper in op dat wat de geïnterviewden zeggen. ●

d **Luister opnieuw en beantwoord de vragen.**

- 1 Wat vindt de man van het project?

.....

- 2 Welk voordeel ziet de eerste vrouw voor zichzelf?

.....

- 3 Welk probleem voorspelt de tweede vrouw?

.....

- 4 Hoe zal volgens de tweede vrouw het koopgedrag van de mensen veranderen?

.....

- 5 Wie draagt de kosten voor het project?

.....

- e Is er bij jou in de buurt ook een bouwproject waarover verschil van mening bestaat? Wat zijn de argumenten van de voor- en tegenstanders? Bespreek het met de groep en geef je eigen mening.

3 Vegetarisch eten – beter eten?

a Lees de commentaren en verbind op pagina 53.

Praat mee over je radio.

Van de redactie:

Thema van deze week was: “Moderne voedselproductie”. We hebben zeven onderwerpen voorgesteld: van de kleine ecologische boer tot de massaproductie. Graag zouden we jullie mening over die onderwerpen willen horen. Vond je ze interessant?

Reageren

Moontje schreef:

Jazeker! Vooral het bericht over de massaproductie van vlees. Het heeft mij echt over de streep getrokken: ik ben acuut vegetariër geworden. Er zijn genoeg plantaardige alternatieven. Als anderen nu nog vlees willen eten ... ik zal me er niet mee bemoeien, maar ik wil niet meer verantwoordelijk zijn voor het leed van die arme dieren. Dicht op elkaar gedrukt, nooit naar buiten. Die arme kippen die door hun eigen benen zakken doordat ze zo vetgemest zijn. Koeien die volgespoten worden met antibiotica, getver! Nee, ik hoef echt nooit meer een kippenpoot, gehaktbal of biefstukje.

Reageren

Hein schreef:

Ik wil even antwoorden op de bijdrage van Moontje. Ik ben het namelijk niet met jou eens, Moontje! Een mens is nu eenmaal een alleseter. Je zou er natuurlijk ook over kunnen denken dan alleen nog vlees te eten van dieren die op een verantwoorde manier worden gehouden, met genoeg ruimte en vrijheid, met goede voeding en verzorging. Zonder lange wegen naar het abattoir. En we zouden er ook eens over moeten nadenken dat we best wat minder vlees kunnen eten. Jammer dat het in het programma alleen maar over vlees “ja of nee” ging en er nauwelijks over een mogelijke tussenweg is gesproken. Voor sommigen zou dat misschien juist interessant geweest zijn, een gemiste kans.

Reageren

Hoi schreef:

Ik wilde graag even reageren op het artikel over functional food. Wat fijn dat ik nu eindelijk weet dat het echt geen zin heeft die troep te kopen. Ik was me er altijd al van bewust dat dat wat de reclame zegt echt niet altijd klopt. Ben er echter wel van overtuigd dat daar toch de toekomst ligt en dat die producten zeker in de toekomst beter zullen worden. Maar goed, het is dus een feit dat de meeste producten op dit moment echt onzinnig zijn.

Reageren

Snarf schreef:

We weten het allemaal: als we steeds maar het goedkoopste willen kopen, komt dat zeer zeker niet de ecologische landbouw ten goede. Je kunt toch niet zomaar op goede voeding gaan bezuinigen? Schokkend vond ik de uitkomsten van de laboratoriumtest, wat er allemaal nog van al die insecticiden in ons eten overblijft. Eet smakelijk zou ik zeggen! En wat betekent dat voor de toekomst van onze kinderen? Ik bedoel, kunnen zij later nog gewoon zo een krop sla eten?

Reageren

1 Hoi is van oordeel	a dat de mens een alleseter is.
2 Moontje kondigt aan	b dat zij geen vlees meer gaat eten.
3 Hein formuleert de stelling	c dat de toekomst in functional food zou liggen.

b Schrijf bij iedere bijdrage uit 3a een zin, waarbij je gebruik maakt van onderstaande formuleringen.

beweren dat de hoop uitspreken dat de stelling formuleren dat de wens doen dat
 ervan overtuigd zijn dat het vermoeden uiten dat je bezorgdheid uitdrukken over
 van mening zijn dat vinden dat zich erover uitlaten dat

c Welke uitdrukkingen betekenen ongeveer hetzelfde? Verbind.

1 Dat klopt.	a Exact!
2 Absoluut!	b Dat is juist.
3 ..., begrijp je?	c Ja, dat is mogelijk.
4 Wat ik bedoel ...	d Kun je dat uitleggen?
5 Ja, dat zou kunnen.	e Weet je wat ik bedoel?
6 Kun je dat verklaren?	f Denk je nou echt dat ...
7 Ben je werkelijk van mening dat ...	g Wat ik eigenlijk wil zeggen ...

d Kies met een klein groepje een thema uit opgave 3a. Bereid met dit groepje voor wat je over dit thema kunt zeggen. Verdeel in je groepje de rollen: de ene helft zoekt negatieve punten bij het thema (of tegenargumenten) en de andere helft de positieve punten (de argumenten). Tevens is er één gespreksleider in het groepje die een inventarisatie maakt van mogelijke zinnen die hij bij een discussie kan gebruiken.

<p><i>Argumenten voor</i></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p><i>Gespreksleider</i></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p><i>Argumenten tegen</i></p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
---	--	--

e Ieder groepje voert de bij 3d voorbereide discussie voor de rest van de groep. De andere cursisten kunnen commentaar geven of vragen stellen.

AB 4-6

4 Taak: een pamflet

Maak kleine groepjes. Ieder groepje werkt voor een vereniging, bijvoorbeeld: een vereniging die zich inzet voor een veganistisch leven, of voor bioproducten, of voor het eten van vlees. Maak een pamflet om jullie boodschap te verspreiden.

AB 7

5 Even kijken wat er in mijn horoscoop staat.

a Schrijf het juiste sterrenbeeld bij de beschrijving.

boogschutter kreeft leeuw maagd ram scorpioen steenbok
stier tweeling vissen waterman weegschaal

22.12 – 19.1.

- ☺ gedisciplineerd, geduldig
- ☹ overdreven zuinig, pessimistisch

21.6. – 22.7.

- ☺ voorzichtig, meevoelend
- ☹ humeurig, lichtgeraakt

20.1. – 18.2.

- ☺ eerlijk, origineel
- ☹ dwars, onvoorspelbaar

23.7. – 22.8.

- ☺ gul, trouw
- ☹ bazig, bemoeiziek

19.2. – 20.3.

- ☺ gevoelig, sympathiek
- ☹ idealistisch, vaag

23.8. – 22.9.

- ☺ verlegen, ijverig
- ☹ zorgelijk, pietluttig

21.3. – 20.4.

- ☺ impulsief, ambitieus
- ☹ onafhankelijk, egocentrisch

23.9. – 22.10.

- ☺ diplomatiek, romantisch
- ☹ besluiteloos, goedgevolg

21.4. – 20.5.

- ☺ geduldig, betrouwbaar
- ☹ jaloers, koppig

23.10. – 21.11.

- ☺ wilskrachtig, vastberaden
- ☹ obsessief, gesloten

21.5. – 20.6.

- ☺ openhartig, welsprekend
- ☹ nerveus, oppervlakkig

22.11. – 21.12.

- ☺ optimistisch, goedgehumeurd
- ☹ tactloos, rusteloos

b Schrijf een korte tekst over je eigen positieve en negatieve karaktereigenschappen. Presenteer deze aan de klas. De andere cursisten gokken wat je sterrenbeeld zou kunnen zijn.

c Komen de karaktereigenschappen van de sterrenbeelden in de praktijk met het grootste gedeelte van de cursisten overeen of niet? Hoe denk je zelf over sterrenbeelden en horoscopen?

6 Ik wou dat ik ...

a Wie heeft wat volgens de teksten? Lees en kruis aan.

	CARSTEN	FROUKJE
1 voldoende geld	☐	☐
2 organisatietalent	☐	☐
3 filmmaken als hobby	☐	☐
4 een klassiek gezinsleven	☐	☐
5 uitstekende computerkennis	☐	☐

Een andere toekomst. Zij durven!

Carsten (38): Ik heb de afgelopen twintig jaar echt keihard in de IT-branche gewerkt. Verdien veel geld. Maar ik zou heel graag weg willen, weg van alle bekende wegen. Het leven nemen zoals het komt en ook niet weten waar ik volgende week ben. Mijn geld verdienen met verschillende baantjes. Ik zou natuurlijk ook iets kunnen gaan doen met mijn filmtalent. Ik zou een documentaire over mijn nieuwe leven kunnen maken. Als het mogelijk was, vertrok ik nu meteen. Maar eerst zal ik mijn baan moeten opzeggen en mijn woning verkopen. Het zal nog wel minstens een jaar duren voordat ik eindelijk weg ga. Ik zou eerlijk gezegd niet weten of ik ooit nog terugkom. Ik wil het liefste een onbekende toekomst. Geen vastomlijnde plannen meer voor mij. Nooit meer.

Froukje (42): Een goed huwelijk, twee leuke kinderen, gezellig huis, twee riante inkomens. Dan zou ik best iets mogen doen voor mensen voor wie het allemaal niet zo fantastisch gaat. Zo ben ik terecht gekomen bij de Voedselbanken, een organisatie die eten verdeelt aan mensen die op dit moment niet genoeg geld voor een goede maaltijd hebben. Ik zou daar administratief werk kunnen gaan doen, of meehelpen bij de verdeling van het voedsel. Of ik zou organisatorisch werk kunnen doen: sponsoren zoeken, winkels en restaurants aanspreken of ze voedsel over hebben. Dat soort dingen. Ik heb er ook echt zin in. Volgende week zal ik een gesprek hebben met een van de bestuursleden, trouwens ook allemaal vrijwilligers. Ik wou dat ik het eerder had gedaan, want ik vind het belangrijk te kijken wat je voor de maatschappij kunt betekenen.

b Onderstreep de zinnen waarin een wens of een mogelijkheid (conjunctievorm) wordt geuit.

c Zou jij je kunnen voorstellen ook zoiets te doen? Heb je zoiets gedaan? Waarom (niet)?

Ik zou best wel ... Ik kan het me niet voorstellen ... Als ik zou kunnen, dan zou ik ...

Ik wilde altijd al ... Ik wil ooit nog een keer ... Ik zou nooit ... Ik zou heel graag ...

d Als je met een tijdmachine kon reizen, naar welk jaar zou je dan willen reizen? Waarom?

Ik heb altijd al willen zien hoe ...
Ik zou het heel interessant vinden om ...
Als ik terug in de tijd kon reizen, dan zou ik ...
Het liefst zou ik naar het jaar ... willen gaan om ...

Het lijkt me heel interessant om ...
Ik zou naar het jaar ... willen reizen, omdat ...
Als ik in de toekomst kon reizen, dan ging ik ...

TER VOORBEREIDING OP HET LUISTEREN

1 Kijk naar de kaart op de omslag en zoek daarop de volgende waterplassen.

IJsselmeer Maas Noordzee Rijn Schelde Waddenzee

2 Welk plaatje hoort bij de definitie?
Zet het nummer erbij.

A

B

C

D

E

- 1 dam: Scheidt twee watervlakken van elkaar.
- 2 schiereiland: Stuk land dat bijna helemaal door water omgeven is.
- 3 dijk: Hoge wal langs een rivier of de zee om het land droog te houden.
- 4 overstroming: Het onder water lopen van land dat normaal gesproken droog is.
- 5 uiterwaarden: Land langs een rivier dat bij een hoge waterstand onder water loopt.

OPGAVEN BIJ HET LUISTEREN

3 Luister en zet de zes thema's in de goede volgorde.

▶▶ 7

☐ bescherming van de kust	☐ bescherming van gebieden rondom de rivieren
☐ bescherming door waterkeringen	☐ de ligging van Nederland aan het water: een vloek
☐ beveiliging tegen overstromingen	☐ de ligging van Nederland aan het water: een zegen

4 Luister opnieuw en noteer de cijfers.

- 1 Hoeveel procent
 - a van Nederland ligt onder de zeespiegel?
 - b van Nederland is gevoelig voor overstromingen?
 - c van het BNP wordt onder de zeespiegel verdiend?
- 2 In welk jaar zag men in dat het ophogen van dijken geen oplossing kan zijn?
- 3 Hoe lang is de Nederlandse Noordzeekust? km
- 4 Hoeveel zand wordt er ieder jaar aangebracht? kubieke meter

5 Luister opnieuw en kruis aan wat klopt.

- 1 De ligging van Nederland aan het water heeft welstand gebracht.
- 2 Ophogen van de dijken is nog steeds de enige juiste reactie op de klimaatverandering.
- 3 Rondom sommige rivieren worden de dijken meer landinwaarts gelegd.
- 4 Voor de kust worden schiereilanden aangelegd die als "zandmotor" fungeren.
- 5 De kennis van Nederland over water en veiligheid is internationaal gevraagd.

OPGAVE NA HET LUISTEREN

6 Zijn rivieren, meren of zeeën in jouw land een vloek of een zegen? Hoe kun je je beschermen tegen natuurrampen? Kies een thema en bereid een kleine presentatie voor.

TER VOORBEREIDING OP HET LEZEN

- 1 Welke alternatieve energiebronnen ken je? Verzamel ze op het bord.

OPGAVE BIJ HET LEZEN

- 2 Onderstreep de aspecten waaruit blijkt dat windmolens positief voor België zijn.

OPGAVE NA HET LEZEN

- 3 Het gebruik van fossiele brandstoffen moet worden verminderd. Hoe kan dit worden bereikt? Ga jijzelf bewust om met je energieverbruik? Zo ja: hoe? Voer een discussie hierover met de groep.

Hoe rendabel is windenergie in België?

• DOOR ECOEDGES •

Duurzaamheid is pas geslaagd als je erin slaagt om dit op verschillende niveaus te integreren, zowel op het vlak van milieu, economie als de maatschappij. Een studie van Deloitte, gepubliceerd door EDORA, heeft de socio-economische impact van windenergie in België berekend, zowel vandaag als in de toekomst. Wanneer we de invloed van de windmolensector op de Belgische economie bekijken, blijkt de duurzame aanpak rendabel. En dat opent perspectieven voor onze planeet en ook voor de Belgische economie.

Het is opvallend dat de bijdrage van windmolens aan het BNP sinds 2007 met 69% is gestegen. Het is een sector in volle expansie, die een stimulans vormt voor de arbeidsmarkt in België. Windmolens zijn dus een motor van de heropleving van de economie in ons land. Zo kende het aantal banen in de Belgische windmolensector actueel een verhoging van 74%, terwijl dit aantal in heel België amper 3,7% bedraagt.

Ecologie en economie verzoenen

Windmolens hebben het grote voordeel dat ze economie en ecologie met elkaar verzoenen en dus een echte duurzame oplossing bieden. Zo zorgt de windenergie voor een besparing per jaar van ca. 100 miljoen euro op fossiele energie. Het gevolg: België betaalt miljoenen euro's minder emissierechten.

Windenergie in België, een veelbelovende toekomst

De economische en ecologische meerwaarde van windmolens is vandaag een feit, maar de toekomst lijkt veelbelovend. Tegen 2020 moeten windmolens 15% van onze energieproductie voor hun rekening nemen, terwijl dit vandaag nog maar 3% is. Dit zal ook meer banen opleveren: in 2020 zouden we de mijlpaal van 10.000 jobs moeten bereiken. Ook de voorspellingen voor ons BNP zijn treffend: in 2011 brachten de windmolens 335,3 miljoen euro op, dit zou 1,9 miljard moeten zijn in 2020 en 2,9 miljard in 2030.

De cijfers klinken veelbelovend en maken van de windmolen een toekomstoplossing. Laat de wind maar draaien in België, met de windmolens natuurlijk!